

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Újságírás
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Digitális média

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Adatgyűjtési technikák						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Tibori Szabó Zoltán						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Tibori Szabó Zoltán						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					24
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					4
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	58				
3.8 A félév össz-óraszámja	100				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Sajtóműfajok tantárgyból átmenő osztályzat megszerzése
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> számítógépes ismeretek (World, Excel stb.), internet-kapcsolat, e-mail

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">• nincsenek
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">• a kötelező dolgozatok elkészítése és leadása

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C4.4. Az információ kezelésében használt felmérési kritériumok, módszerek és modellek alkalmazása</p> <p>C4.5 Egyéni részprojekt kidolgozása egy szerkesztőség és/vagy kutatói csoport tevékenységével összehangolva, egy projekt keretén belül</p> <p>C5.2. Az újságíró szakmai felelősségére vonatkozó gondolatmenetek megfogalmazása, megoldási módszerek kidolgozása a forrásokkal való kommunikációs problémákra.</p> <p>C5.3. A kommunikációs, mediálási, tárgyalási és közvitát feltételező helyzetek kezelése a tömegtájékoztatási eszközök segítségével, a közösség helyes tájékoztatása követelményének betartásával.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT2. A hatékony munka elveinek alkalmazása a multidiszciplináris csoportban, egyes hierarchikus feladatok teljesítése mellett.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a hallgatók felkészítése tényfeltáró riportok írására
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • mindazoknak az ismereteknek az elsajátítása és szakavatott használata, amelyek birtokában az újságíró a napi hírfolyamból, történekekből és más információkból képes kiszűrni a korrupciógyanús ügyeket • az oknyomozó kompetenciák elsajátítása, a különböző írott források feltárásától, egészen az emberi forrásokkal történő munka technikáinak alkalmazásáig • saját adatbázisok létrehozása és kezelése, az oknyomozó munka megkönnyítése érdekében

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p><u>1. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az alapvető célkitűzések, a kötelező és az ajánlott szakirodalom, valamint az értékelési szempontok részletes ismertetése 	előadás	
<p><u>2. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Újságírói források és adatok - Újságírás és oknyomozás 	előadás	
<p><u>3. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A műfaj története 	előadás + filmrészlet	A hallgatók egyénileg

<ul style="list-style-type: none"> - A tényfeltáró újságírás szerepe és kockázatai a 21. század elején - Történelmi és szociográfiai tényfeltárás 		<p>tényfeltáró riporttémát választanak, amelyhez november folyamán forráskutatást végeznek.</p>
<p><u>4. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Írott források kezelése, saját adatbázisok létrehozása - Tényfeltárás a számítógép segítségével - Könyvtári források - Hivatalos és nem hivatalos dokumentumok 	<p>multimédiás előadás</p>	
<p><u>5. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Honnan pattan ki az ötlet, s hogyan lesz belőle sztori? - Oknyomozó riporterek módszerei 	<p>előadás</p>	
<p><u>6. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A riporter és emberi forrásainak viszonya, kapcsolatok kiépítése és ápolása - A forráskezelés szabályai 	<p>előadás</p>	
<p><u>7. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beszélgetések, interjúk és ezek technikái - Blöffök és trükkök alkalmazása és az ezekben rejlő veszélyek 	<p>előadás</p>	
<p><u>8. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tényfeltárás a rendőrségen és a bíróságokon - Hogyan bírjuk szóra a kormányzati intézményeket és a helyi hatóságokat 	<p>előadás</p>	<p>A forráskutatás eredményeit összegző dolgozatok leadása.</p>
<p><u>9. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oknyomozás a vállalkozói szférában - Az egészségügyi rendszer hiányosságainak feltárása 	<p>multimédiás előadás</p>	
<p><u>10. hét:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A magánélet határai - Politikusok, kormányzati és helyi vezetők vagyona és magánélete 	<p>előadás</p>	

<u>11. hét:</u> - Szerkesztőségi támpontok, szakértői segély- kérés	előadás	
<u>12. hét:</u> - A tényfeltáró újságírás etikai szabályai - Cenzúra és öncenzúra	előadás	
<u>13. hét:</u> - Felkészülés a riport-írásra - Írástechnikák, szerkezeti arányok, műfaji kérdések	multimédiás előadás	Az elkészített tényfeltáró riportok leadása.
<u>14. hét:</u> - Mi az objektivitás? - Együttműködés a szerkesztővel	előadás	

Könyvészet

1. Melvin Mencher: *Basic Media Writing*. Brown&Benchmark Publishers, Madison-Dubuque-Indianapolis-Melbourne-Oxford, 1993.; Uő.: *News Reporting and Writing*. Uo., 1994.
2. Cseke Péter: *Tényfeltárás – szociográfia* (Jurnalism de investigație). Az Erdélyi Tankönyvtanács kiadása, Kolozsvár, 2001. Megtalálható az Egyetemi Könyvtárban és a Spectator Sajtóház könyvtárában.
3. Cseke Péter: *A magyar szociográfia erdélyi műhelyei*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, 2007.
4. Rus, Călin: *Investigationsjournalismus*. A Művelődés Alapítvány kiadása, Kolozsvár, 2000.
5. Cristian Grosu, Liviu Avram: *Jurnalismul de investigație*. Polirom, Iași, 2004.
6. Bernáth László: *Műfajok és elméletek*. Magyar Média, 2000. 1. 57–64.
7. William E. Francois: *Mass Media Law and Regulation*. Waveland Press Inc., Prospect Heights, Illinois, 1994.
8. James A. Jaks, Michael S. Pritchard: *Communication Ethics, Methods of Analysis*. Wadsworth Publishing Company, Belmont, California, 1993.
9. Angelusz Róbert: *A referáló sajtótól az internetig*. In: Vásárhelyi Mária-Halmi Gábor (szerk.): *A nyilvánosság rendszerváltása*. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 1998. 193-210. old.
10. Monica Macovei, Dan Mihai, Mircea Toma: *Ghid juridic pentru ziaristi*. Agenția de Monitorizare a Presei – Academia Cațavencu, București, 2002.
11. David Anderson, Peter Benjaminson: *Investigative Reporting*. Indiana University Press, Bloomington-London, 1976.
12. *Shaking the Foundations. 200 Years of Investigative Journalism in America*. Bruce Shapiro (ed.), Thunder's Mouth Press-Nation Books, New York, 2003.
13. William Gaines: *Investigative Reporting for Print and Broadcast*. Nelson-Hall Publishers, Chicago, 1994.
14. David L. Protess et al.: *Journalism of Outrage*. The Guilford Press, New York-London, 1991.
15. Christopher Callahan: *A Journalist's Guide to the Internet. The Net As a Reporting Tool*. Allyn & Bacon, Boston, 1999.

16. Paula LaRocque: *The Book On Writing. The Ultimate Guide to Writing Well.* Marion Street Press Inc., Oak Park, 2003.
17. Paul LaRocque: *Heads You Win. An Easy Guide to Better Headline and Caption Writing.* Marion Street Press Inc., Oak Park, 2003.
18. Tibori Szabó Zoltán: Tényfeltáró újságírók harca a hatalommal. *ME.DOK*, III. évf., 1. sz., 2008, 9-20.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A Watergate-ügy példája	filmvetítés+beszélgetés	a diákok csoportosan dolgozatot készítenek az esetről
2. A Watergate-ügy tanulságai	dolgozatok bemutatása, megvitatása	
3. Adatbázisok kikérdezése	multimédia+gyakorlat+vita	
4. Adatbázisok felépítése	multimédia+gyakorlat+vita	
5. Írott források kezelése	dolgozatok bemutatása és vitája	
6. A tényfeltáró újságíró és a jog	különböző hazai, külföldi és nemzetközi bíróságok joggyakorlatának a vitája	
7. Az leadott tényfeltáró riport megbeszélése	a második dolgozatok bemutatása és vitája	

Könyvészet

- Hugo de Burgh (szerk.): *Oknyomozó újságírás.* Jászöveg Műhely Kiadó, Budapest, 2005.
- Tényfeltáró Újságírók és Szerkesztők (Investigative Reporters and Editors): www.ire.org
- Oknyomozó Újságírók Nemzetközi Szervezete (International Consortium of Investigative Journalists): www.icij.org
- Román Tényfeltáró Újságírók Központja (Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație): www.crji.org
- Újságírók Nemzetközi Hálózata (International Journalists' Network): www.ijnnet.org
- Tényfeltáró Újságírók Világszervezete (Global Investigative Journalism): www.globalinvestigativejournalism.org
- Nemzetközi Újságíró Központ (International Center for Journalists): www.icfj.org
- Médiakutató: www.mediakutato.hu

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy az elméleti felkészítés mellett, olyan gyakorlati ismeretek elsajátítását is biztosítja, amelyeket a munkáltatók feltételként támasztanak avégett, hogy minél könnyebben eladható oknyomozó riportok megszülethessenek. Az ilyen munkákat a szakmai szervezetek szorgalmazznak, a közösségek pedig megkövetelnek napjaink újságírójától.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	a leadott anyag ismerete	szóbeli vizsga	30%
10.5 Szeminárium / Labor	dolgozatok leadása	értékalapú osztályozás	első dolgozat 20% második dolgozat 30%
	jelenlét	névsorolvasás	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- egyéni tényfeltáró vállalkozások bemutatása a vizsga feltétele
- aktív részvétel az előadásokon és a szemináriumokon
- szóbeli vizsga: az előadott anyagból és az ajánlott szakirodalomból

A félév során, az előadás-szemináriumokon megszerzett ismeretek felhasználásával, a hallgatónak tényfeltáró riportot kell írniuk, amelynek témáját szabadon választják. A témaválasztás határideje: az utolsó októberi előadás. A kiválasztott témát feldolgozó riport megírása két dolgozat elkészítésével történik. November során a hallgatók a kiválasztott témához forráskutatást végeznek, s ennek eredményét foglalják össze az első decemberi előadás alkalmával leadott első dolgozatban. A fenti munka során talált forrásokra alapozott tényfeltáró riporteri munkát a hallgatóknak január közepéig kell elvégezniük. Az elkészült tényfeltáró riportot legkésőbb az utolsó előadás alkalmával lehet leadni.

Pótolási lehetőség csak a következő tanévben van, ezért a hallgatóknak igyekezniük kell feladataikat határidőre elkészíteni. A téli vizsgaidőszakban elmulasztott vizsgát a téli pótszesszióban lehet letenni. További vizsgalehetőségre csak a következő tanév téli vizsgaidőszakában nyílik alkalom. A dolgozatok leadásának elmulasztása, illetve az előadások több mint 25 százalékának kihagyása esetén a hallgató nem állhat szóbeli vizsgára, s kénytelen lesz a következő tanévben mindent előlről kezdeni. A plagizálás, illetve a vizsgán véghezvitt csalások vagy csalási próbálkozások ugyanezt eredményezik, továbbá a tanszék által kivizsgálás után esetenként elhatározott szankciót vonják maguk után.

Kitöltés dátuma

2024. 03. 08.

Előadás felelőse

dr. Tibori Szabó Zoltán

Szeminárium felelőse

Tibori Szabó Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024. 03. 18.

Intézetigazgató

Conf. Dr. Radu Meza